

ANALYSE:

Geografisk fordeling af bredbåndspuljen 2017

Danmark
på Vippen

Danmark på Vippen, december 2017

For vækst, velstand og lige vilkår i hele Danmark

Degnemosen 1
8740 Brædstrup
www.danmarkpaavippen.dk

Titel: Geografisk fordeling af bredbåndspuljen 2017

ISBN 978-87-998460-6-1

Kontakt:

Martin Ø. Carstensen, kommunikationschef

Tlf.: +45 23 71 00 43

E-mail: martin@danmarkpaavippen.dk

Udgiver: Landsforeningen Danmark på Vippen, 2017

Forfattere: Martin Ø. Carstensen

Layout: Danske Andelskassers Bank A/S

Forsidefoto: TDC. Fotograf: Morten Henriksen

Rapportens layout og tryk er sponsoreret af Danske Andelskassers Bank A/S

Danmark på Vippen er en partipolitisk neutral landsforening, der kæmper for vækst, velstand og lige vilkår i hele Danmark. Vi ønsker en debat om Danmarks fremtid baseret på fakta. Derfor er vores fornemste opgave at analysere, dokumentere og formidle viden om, hvordan vi skaber balance i Danmark – til gavn for hele landet.

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning.....	4
2.	Geografisk fordeling af bredbåndspuljen 2017	5
3.	Kriterier og ansøgningsproces	9

1. Indledning

Regeringen offentliggjorde i december 2017 de projekter, som får del i midlerne fra bredbåndspuljen 2017¹. I denne analyse ser vi nærmere på, hvordan bredbåndspuljen 2017 er fordelt rent geografisk. Derudover kommenterer vi sidst i analysen på de kriterier, der skal opfyldes, hvis man vil opnå tilskud fra bredbåndspuljen, samt den ansøgningsproces, man som ansøger skal igennem.

Fakta om bredbåndspuljen:

- Bredbåndspuljen er en del af aftalen 'Vækst og udvikling i hele Danmark' fra 2016, som blev indgået mellem Venstre, Liberal Alliance, Konservative og Dansk Folkeparti.
- Der blev i 2016 uddelt i alt knap 80 mio. kr. fra bredbåndspuljen til ca. 3.700 adresser i Danmark.
- Som et led i en aftale mellem VLAK-regeringen og Dansk Folkeparti blev puljen i 2017 mere end fordoblet fra de planlagte 40 mio. kr. til i alt 100 mio. kr.
- Bredbåndspuljen skal nu evalueres, før de midler, der er afsat til projektet i 2018 og 2019, kan udmøntes.
- Ifølge Energi-, forsynings- og klimaministeriet gives der tilskud til bredbåndspuljen ud fra følgende kriterier: tilslutningsprocent, projektstørrelse, pris og andel af egenbetaling. For at være tilskudsberettiget fremgår det af Energistyrelsens vejledning til bredbåndspuljen, at en adresse enten ikke har 10 Mbit/s download eller 2 Mbit/s upload.
- Det er muligt for familier, husstande og virksomheder med dårligt bredbånd at søge midler fra bredbåndspuljen, som ifølge aftalen mellem VLAK-regeringen og Dansk Folkeparti skal være med til at understøtte ambitionen om et Danmark i balance med vækst og udvikling i hele landet.
- Flere har kritiseret kriterierne for at opnå tilskud samt hele ansøgningsprocessen, som er langstrakt og besværlig. Mere herom i afsnit 3.

1 <https://ens.dk/ansvarsomraader/bredbaand/bredbaandspuljen/resultatet-af-bredbaandspuljen-2017>

2. Geografisk fordeling af bredbåndspuljen 2017

Energistyrelsen modtog i 2017 i alt 72 ansøgninger til bredbåndspuljen, som omfattede 5.700 adresser. Sammenlagt blev der søgt om tilskud for ca. 150 mio. kr.² Ud af de ansøgninger blev der givet tilskud på 95.716.460 kr., som 40 projekter og i alt 3.928 adresser har fået del i. I dette afsnit ser vi på, hvordan midlerne er fordelt i forhold til landets kommuner, landsdele og regioner. I figur 1 kan du se den samlede mængde af udbetalinger fra bredbåndspuljen 2017 fordelt på kommuneniveau:

Figur 1: Bredbåndspuljen 2017 - fordelt efter kommuner

Kommune:	Antal adresser:	Tilskud:
Assens	113	1.085.634
Assens og Odense	92	684.860
Billund	106	3.524.000
Bornholm	72	999.595
Egedal	104	2.025.880
Egedal og Allerød	97	3.166.486
Fredensborg	261	5.005.620
Fredensborg og Helsingør	21	234.300
Furesø og Allerød	68	2.048.800
Faaborg-Midtfyn og Svendborg	209	4.393.497
Gladsaxe	18	175.424
Gribskov	104	2.918.626
Gribskov og Hillerød	186	6.948.614
Hedensted	241	10.183.472
Hillerød	135	794.231
Hillerød og Allerød	62	840.646
Høje-Taastrup	63	674.904
Kerteminde	54	365.700
Lejre	211	6.105.399
Lemvig	137	2.921.200
Norddjurs og Syddjurs	100	6.854.100
Næstved	649	23.025.400
Odense	85	718.864
Odense og Faaborg-Midtfyn	21	172.241
Roskilde	362	6.305.566
Rødovre	81	307.616
Svendborg	114	1.507.785
Vejle	162	1.728.000
I alt	3.928	95.716.460

Kilde: Energistyrelsen

På baggrund af figur 1 kan vi nu inddele kommunerne og det samlede antal adresser og tilskud i de 11 landsdele.

² https://ens.dk/sites/ens.dk/files/Tele/hjemmesiden_faktaark_om_resultat_2017-1.docx.pdf

Figur 2: Bredbåndspuljen 2017 – fordelt efter landsdele

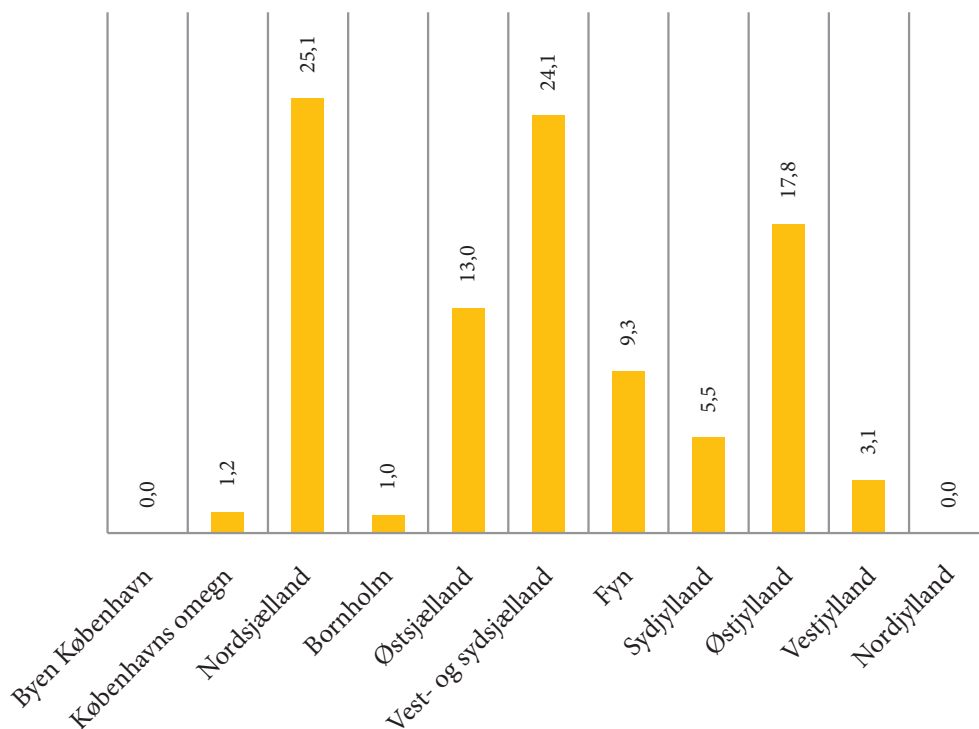
Landsdele:	Antal adresser:	Tilskud:
Landsdel Byen København	0	0
Landsdel Københavns omegn	162	1.157.944
Gladsaxe	18	175.424
Høje-Taastrup	63	674.904
Rødovre	81	307.616
Landsdel Nordsjælland	1038	23.983.203
Egedal	104	2.025.880
Egedal og Allerød	97	3.166.486
Fredensborg	261	5.005.620
Fredensborg og Helsingør	21	234.300
Furesø og Allerød	68	2.048.800
Gribskov	104	2.918.626
Gribskov og Hillerød	186	6.948.614
Hillerød	135	794.231
Hillerød og Allerød	62	840.646
Landsdel Bornholm	72	999.595
Bornholm	72	999.595
Landsdel Østsjælland	573	12.410.965
Lejre	211	6.105.399
Roskilde	362	6.305.566
Landsdel Vest- og Sydsjælland	649	23.025.400
Næstved	649	23.025.400
Landsdel Fyn	688	8.928.581
Assens	113	1.085.634
Assens og Odense	92	684.860
Faaborg-Midtfyn og Svendborg	209	4.393.497
Kerteminde	54	365.700
Odense	85	718.864
Odense og Faaborg-Midtfyn	21	172.241
Svendborg	114	1.507.785
Landsdel Sydjylland	268	5.252.000
Billund	106	3.524.000
Vejle	162	1.728.000
Landsdel Østjylland	341	17.037.572
Hedensted	241	10.183.472
Norddjurs og Syddjurs	100	6.854.100
Landsdel Vestjylland	137	2.921.200
Lemvig	137	2.921.200
Landsdel Nordjylland	0	0

Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal fra Energistyrelsen

Som det fremgår af figur 2, er det landsdelen Nordsjælland, der med knap 24 mio. kr. er den landsdel, der har fået det største samlede tilskud fra bredbåndspuljen 2017, mens det også er landsdelen Nordsjælland, der kan bryste sig af, at flest adresser får del i puljen. Herefter følger landsdelen Vest- og Sydsjælland med ca. 23 mio. kr. Her er det værd at bemærke, at alle midlerne i landsdelen Vest- og Sydsjælland går til projekter i Næstved Kommune.

I figur 3 kan vi se, hvordan tilskuddet fra bredbåndspuljen 2017 er givet i pct. fordelt på landsdelene. Knap halvdelen af midlerne bliver altså givet til landsdelene Nordsjælland og Vest- og Sydsjælland (læs Næstved Kommune). Modsat modtager landsdelene Byen København, Københavns Omegn, Bornholm, Vestjylland og Nordjylland meget få eller ingen midler fra bredbåndspuljen 2017.

Figur 3: Tilskud fra bredbåndspuljen 2017 i pct. fordelt efter landsdele

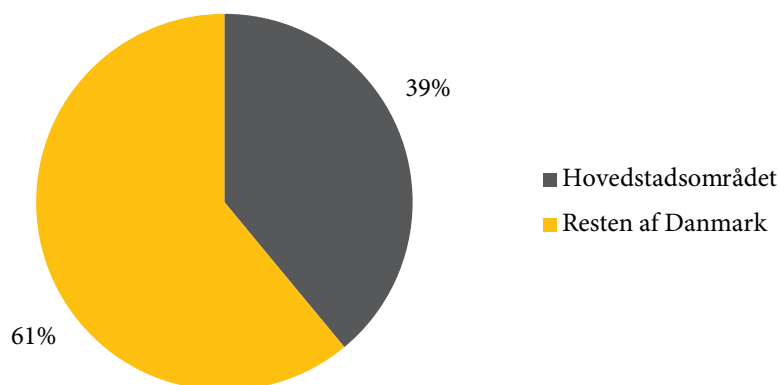
Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal fra Energistyrelsen

Fordelingen af tilskuddet er bemærkelsesværdigt set i lyset af, at regeringen i forbindelse med aftalen 'Vækst og udvikling i hele Danmark' gjorde det klart, at bredbåndspuljen netop skulle være et vigtigt indsatsområde i forhold til regeringens ambition om at skabe et Danmark i balance. Derfor var og er det forventeligt, at midler fra bredbåndspuljen ikke skal tildeles eksempelvis København, hvor markedet i forvejen sikrer hurtigt bredbånd, men gives til de områder i Danmark, som er placeret væk fra de større byer, og hvor markedet netop ikke understøtter udviklingen og etableringen af bredbånd.

Det er altså ikke tilfældet i dag. Når landsdelen Nordsjælland får over ¼ af bredbåndspuljen 2017, mens landsdelen Nordjylland eksempelvis ikke modtager én krone i tilskud, harmonerer det dårligt med ambitionen om at skabe et Danmark i balance. Samlet set får Region Hovedstaden minus Bornholm over 25 mio. kr. svarende til 26,3 pct. af tilskuddet fra bredbåndspuljen 2017.

Det samme billede gør sig gældende, hvis vi sammenligner hovedstadsområdet³ med resten af Danmark.

Figur 4: Tilskud fra bredbåndspuljen 2017 i pct.

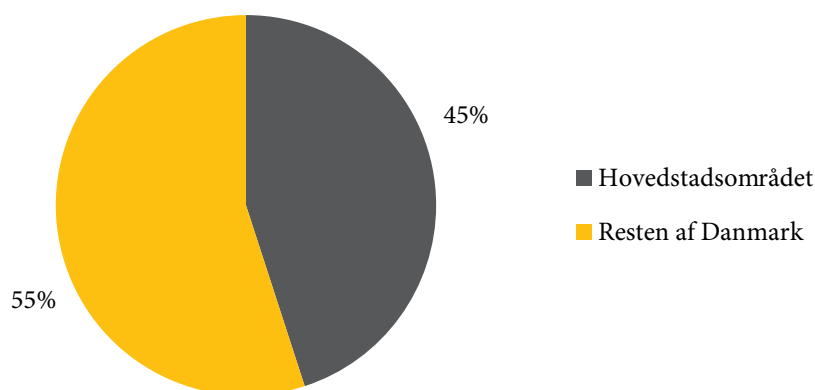

Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal fra Energistyrelsen

Som det fremgår af figur 4, får hovedstadsområdet 39 pct. af det samlede tilskud fra bredbåndspuljen 2017, hvilket svarer til 37,5 mio. kr., mens resten af Danmark får 61 pct.

Det tal er endnu højere i hovedstadsområdets favør, hvis vi ser på antallet af adresser, der har opnået støtte fra bredbåndspuljen 2017. 45 pct. af alle adresser er beliggende i hovedstadsområdet jf. figur 5:

Figur 5: Antal adresser, der har opnået støtte fra bredbåndspuljen 2017 i pct.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af tal fra Energistyrelsen

3 Hovedstadsområdet er et geografisk område bestående af 34 hovedstadskommuner, som er gået sammen i sammenslutningen stopforskelsbehandlingen.nu. Danmark på Vippen bruger derfor begrebet 'hovedstadsområdet' som fællesbetegnelse for de 34 kommuner.

3. Kriterier og ansøgningsproces

Bredbåndspuljen har det seneste år modtaget kritik for både de kriterier, som ligger til grund for, om man kan få tilskud fra bredbåndspuljen, og en langvarig og besværlig ansøgningsproces.

Midlerne fra bredbåndspuljen fordeles efter en pointscore ud fra fem overordnede kriterier :

- Tilslutningsprocent ved adgang til maksimalt 10/2 Mbit/s (25 pct.)
- Tilslutningsprocent ved adgang til maksimalt 5/1 Mbit/s (25 pct.)
- Projektets størrelse (20 pct.)
- Totalprisen per tilslutning (10 pct.)
- Andel af egenbetaling (20 pct.)

I forhold til kriterierne er det helt nødvendigt at tage fat på det geografiske spørgsmål, som vi har behandlet i denne analyse.

Hvis bredbåndspuljen skal ses i forlængelse af regeringen og Folketingets ambition om et Danmark i balance, hvor man skaber vækst og udvikling uden for de større byer, skal der indføres et geografisk kriterie i bredbåndspuljen. Et kriterie, der gør det klart, at midlerne fra bredbåndspuljen ikke kan tildeles tætbefolkede områder i byerne, hvor markedet i forvejen understøtter udviklingen.

Det vil her være helt naturligt at indføre et princip om, at tilskud fra bredbåndspuljen ikke kan gives til projekter i eksempelvis hovedstadsområdet og Aarhus. Kobler vi det kriterie sammen med det nuværende kriterie om, at man kun kan opnå støtte fra bredbåndspuljen, hvis ens adresse enten ikke har 10 Mbit/s download eller 2 Mbit/s upload, vil det helt naturligt sikre, at bredbåndspuljen kommer de områder til gavn, hvor markedet ikke understøtter udviklingen.

På den baggrund er Danmark på Vippen helt enig med Danske Regioner, som tidligere netop har foreslået, at bredbåndspuljen bør anvendes til at etablere bredbånd i områder, der ikke kan dækkes af markedet. Ifølge Danske Regioner gælder det blandt andet tyndtbefolkede områder med stor erhvervmæssig betydning og små samfund, hvor kundegrundlaget er for spinkelt til, at markedet dækker området af sig selv.

I den forbindelse har Danmark på Vippen med glæde noteret, at energi-, forsynings- og klimaminister Lars Chr. Lilleholt (V) i en pressemeddelelse d. 12. december 2017 udtaler, at der netop er behov for et geografisk kriterie:

”Det er vigtigt at undgå, at puljen finansierer bredbåndsudrulning i tætbefolkede områder, hvor det burde være muligt for udbyderne at etablere hurtigt bredbånd uden statsstøtte. Hvis vi fastholder midlerne til 2018-2019, skal vi derfor se på, hvordan vi kan få kriterierne målrettet mere mod de tyndt befolkede områder, som vi havde i tankerne, da puljen blev skabt. Det vil jeg tage op med de politiske partier bag puljen sidst på året, når evalueringen er færdig.”

Derudover favoriserer kriteriet om projektets størrelse klart de tætbefolkede områder og gør det på samme tid sværere for familier i landdistrikterne at få tilskud fra bredbåndspuljen. Et kriterie, ministeren også bør genoverveje i forbindelse med hele evalueringen af puljen i 2018.

Det samme gælder for hele ansøgningsprocessen. Flere kommuner har i forbindelse med ansøgningsrunden udtalt sig kritisk over for processen. Knud Kristensen (K), borgmester i Vesthimmerlands Kommune, har blandt andet udtalt, at ansøgningsprocessen er så kompliceret, at der skal et universitet ind over, hvilket afholder mange borgere og lokalsamfund fra at søge tilskud fra bredbåndspuljen.

Det er afgørende, at regeringen får rettet kriterier og ansøgningsprocessen til, så bredbåndspuljen kommer til at leve op til den overordnede tanke, der ligger bag: at sikre et Danmark i balance med vækst og udvikling i hele landet. Og netop i forhold til det spørgsmål er det helt afgørende med en god og ikke mindst pålidelig bredbåndsforbindelse.

Som det fremgår i både Danmark på Vippens hvidbog og i en rapport fra Produktivitetskommissionen, har en god bredbåndsforbindelse afgørende betydning for regional vækst og udvikling – herunder læring, bosætning, virksomhedsdrift og velfærd.

Det er specielt store dele af det lokale Danmark, der lider under ringe digital infrastruktur. Som professor Lise Lyck skriver i Danmark på Vippens hvidbog, har etableringen af digital infrastruktur i yderområderne ikke været prioriteret højt nok politisk til at sikre en balanceret udvikling mellem land og by, hvilket har bidraget til den ubalancerede udvikling i Danmark. Netop den politiske prioritering kan Folketinget være med til at rette op på, hvis man vel at mærke målretter den nuværende bredbåndspulje til det lokale Danmark.

En velfungerende bredbåndsforbindelse er ikke kun væsentlig i forhold til at sikre vækst og udvikling i erhvervslivet – herunder mindre virksomheder og startups, som på ingen måde har de økonomiske midler, der skal til, hvis man som virksomhed selv skal etablere en hurtig bredbåndsforbindelse. Et stigende antal velfærdsløsninger inden for telemedicin er også afhængig af dataforbindelser, der fx kan understøtte video-konsultationer. Det særligt problematiske er her, at de områder af Danmark, hvor mobil- og bredbåndsdækningen er dårligst, også ofte er de områder, der særligt har brug for video-konsultationer, da borgerne her bor langt væk fra plejepersonale og sygehuse. Dermed er den dårlige digitale infrastruktur også et reelt problem for dele af befolkningens sundhedstilstand.

Danmark på Vippen anbefaler på den baggrund:

- Der skal indføres et geografisk kriterie, som skal sikre, at tilskud fra bredbåndspuljen udelukkende gives til områder i det lokale Danmark. Dermed vil bredbåndspuljen være med til at understøtte hele Folketingets ambition om et Danmark i geografisk balance.
- Kriteriet om projektets størrelse favoriserer de tætbefolkede områder. Derfor bør det kriterie enten udgå eller fylde mindre i den samlede pointscore.
- Ansøgningsprocessen skal gøres langt mere smidig. I dag kræver det groft sagt en universitetsuddannelse og en særlig indsigt i ansøgninger til staten for at kunne gennemføre processen med succes. Det skal ændres, så selve processen ikke er med til at afholde borgere og lokalsamfund i det lokale Danmark fra at søge tilskud.

© 2017 Danmark på Vippen.

Telefon: 91 89 80 90

E-mail: kontakt@danmarkpaavippen.dk

CVR: 36150610

ISBN 978-87-998460-6-1